

BOXER SOM PATRULL- HUND INOM FÖRSVARRET

Att få arbeta tillsammans med sin boxer och finna en stark gemenskap med andra hundförare. Att få lära sig mer om hundars fantastiska sinnen och att tyda deras signaler. Att samtidigt bidra till samhällsnyttan i det frivilliga försvarsarbetet, även i skarpt läge. Tilltalas du av detta så kan utbildning till patrullhund vara något för dig.

TEXT: Anna Persson

Patrullhundens främsta uppgift är att, med hjälp av sina välutvecklade hörsel- och luktsinnen, varna sin förare för personer i bevakningsområdet. Hunden tränas att från både fasta platser och i rörelse tydligt markera vind och ljud i terräng. Den kan på mycket långa avstånd höra en människa som rör sig, och markera detta för att varna om eventuella inkräktare. I rörelse kan hunden även med hjälp av sitt unika luktsinne ta upp och följa spår på marken och avslöja personer som gömmer sig i terrängen.

Eva Hermansson är en av Boxerklubbens medlemmar som har gedigen erfarenhet av såväl utbildning som tjänst med bevaknings-/patrullhundar. Hennes boxerliv började med Chaplin, en gul hane som var hennes bästa kompis i nästan tretton år. Sedan dess har rasen på ett eller annat sätt varit en naturlig del i hennes liv. Eller som hon själv uttrycker det:

– Det finns hundar och så finns det boxer.

Evas resa in i tjänstehundsvärlden startade 1999:

– Via Svenska Boxerklubben fick jag vetskap om att det fanns valpar i Skåne och kom i kontakt med den legendariska Marion Humble som hade precis vad jag sökte, en tigrerad boxerkille med namnet Marikarlos Trick or Treat.

Både glädje och utmaningar

Redan under valpkursen på Hallsberg numera Knottebo Brukshundklubb fång-

Tricky har fått vara med på många äventyr i sin tjänst som bevakningshund.

Elrond markerar med kroppspråket att det finns "fiende" i skogen.

Under patrull gör gruppen ett SOLO – "stanna - observera - lyssna - ofta."

ades Evas intresse för tjänstehund. Genom starka eldsjälur och engagerande medlemmar har klubben varit föregångare på många sätt när det gäller bevakning/patrull och i det viktiga samarbetet med polisen vid eftersök av försvunna personer. Eva och Tricky kom snabbt in i verksamheten och ombads att göra ett inträdesprov. Det var starten på ett intresse som växte sig allt starkare och har gett både glädje och utmaningar för Eva och hennes hundar.

– Tricky blev min första bevakningshund och min trogne "stridskamrat" under flera år. Han var en fantastisk individ som gjorde allting rätt och 2001 blev vi certifierade som godkänt ekipage inom Hemvärnet. Tack vare mitt befäl fick jag möjlighet att utbilda mig själv inom hundtjänsten och det har blivit många kurser genom åren med början på hundskolan i Marma, bland annat Grundbefäl 1 och 2, Plutonbefälsutbildning samt flera kurser i ledarskap på olika platser i landet bl.a. UGL (UtvecklingGruppLedarskap) på Hemvärnets stridsskola. Förutom mina befattningar inom Hemvärnet som hundförare och hundbefäl är jag utbildad tjänstehundsinstruktör, provledare och kontrollant, samt MH-figurant.

År 2008 föddes Marikarlos No Smoking, ett barnbarn till Tyegarth Boski som blev Marion Humbles sista kull innan hennes bortgång. Eva berättar:

– Marion hade sparat sin favvo, som hon

kallade honom, till mig. Vilken lycka och ära! Smokey var en otrolig hund med alla sina goda egenskaper. Även han utbildades till tjänstehund och tillsammans gjorde vi många förtjänstfulla år i grön tjänst.

2018 föddes Mythique's Elrond som på pappasidan i stamtavlan har två andra uppmärksammade tjänstehundar, Ring-sides Exotic med sonen Ringsides Jesse James. Eva beskriver Elrond som "en naturbegåvning med stor kapacitet och mycket driv, en oslipad diamant."

När Elrond så småningom är klar med sin utbildning till tjänstehund gissar Boxerbladet att Eva blir ensam om att i modern tid ha utbildat inte mindre än tre boxer till bevaknings-/patrullhundar. Vi vill gärna rikta ett stort tack till Eva för den fina reklam hon gör för boxer-rasen!

Vad är då det roligaste med att ha en patrullhund? Vi bollar frågan till Eva:

– Att bli ett med sin hund, att leva i symbios och förstå vad som händer genom att läsa av och tyda det som hunden signalerar med sina skarpa sinnen är för mig det optimala sättet att arbeta tillsammans. Jag är ingen tävlingsmänniska, men att få vara en del av Sveriges försvar och till samhällsnytta i eftersök av försvunna personer passar mig perfekt. Den "gröna verksamheten" blir en livsstil med en otrolig gemenskap och vetskap om att du behövs och kan göra skillnad.

Patrullhunden i försvaret

Eva Hermansson betonar att hunden är en ovärderlig resurs inom försvaret och brukar kallas för den biologiska sensorn tack vare sina känsliga sinnen. Förmågan och viljan att samarbeta med oss människor är enastående. Hundens överlägsenhet ger de militära förbanden en stor fördel, inte minst vid mörker, oländig terräng, stora resurskrävande områden, vintermiljö eller sjöstridsmiljö.

Eva berättar att hon tidigare ibland mött en viss skepsis bland soldater, men att de snabbt förstår hundekipagens betydelse efter att ha sett en tjänstehund i arbete. Idag är alla medvetna om att ett förband med hundgrupper har stora fördelar jämfört med grupper som strider utan hunden - den överlägsna sensorn.

– Med ett riktigt nyttjande av hunden får vi en chans att vara på förhand och upptäcka obehöriga i tid, berättar Eva. Vi får dessutom vetskap om någon samlat information i området, rört sig i terrängen och var de sedan tagit vägen. Med hundens hjälp kan vi även bilda oss en uppfattning om det troliga styrkeförhållandet hos en eventuell fiende.

Svenska brukshundklubben

Svenska Brukshundklubben är en frivillig försvarsorganisation som har uppdraget att utbilda hundar och hundförare åt Försvarsmakten. Utbildningen sker på

Något händer i skogen. Elrond markerar direkt mot källan.

Hemvärnet behöver dig och de söker ständigt nya hundekipage.

Det gäller att börja i tid. Elrond fick följa med Eva på jobbet redan som valp.

ett antal platser runt om i landet med tre alternativa kursformer:

- Traditionell kurs med träffar en gång i veckan under ca sex månader, därefter slutprov.
- Internat med hela kursveckor vid tre olika tillfällen, där man under tredje veckan genomför en generalrepetition som kontroll inför kommande slutprov.
- Intensivkurs med två sammanhängande veckor kurs samt slutprov. (Denna kursform är mest lämpad för hundförare med tidigare erfarenhet.)

Eva driver numera sina kurser främst i internatform, som hon anser skapar en fin gruppkänsla och ger möjlighet att nyttja tiden optimalt.

Slutprov ger behörighet att gå vidare

Efter genomgången kurs prövas ekipaget i ett slutprov under två dagar. Hundförarens uppgift är att tyda de signaler hunden förmedlar, vilket är avgörande i bedömningen. Samtliga av nedanstående moment ska vara godkända:

- Samarbete och hantering
- Patrullering (markera materielgömma och människa med hjälp av vind och ljud)
- Patrullering med spårupptag och spårning
- Fast bevakning

- Skottprov
- Uppkoppling
- Funktionell lydnad

Ett godkänt ekipage är därefter lämpligt för vidare utbildning i förbandet efter krigsplacering.

– Men detta är bara början, betonar Eva. Körkortet är utdelat och det är nu den stora och spännande resan börjar.

Efter godkänt slutprov skrivs avtal med Försvarsmakten på fyra alternativt åtta dagar per år, där ekipaget övar tillsammans med förbandet. Utöver dessa avtalsdagar har respektive hundbefäl ansvaret för kompletterande utbildningar, medan övrig träning ligger på varje hundförares ansvar. I träningen gäller det att motivera, utmana och ibland backa tillbaka. Att vara kreativ och låt fantasin flöda. De dagliga promenaderna ger utmärkt tillfälle till träning, alltid händer det något.

Vad gör boxern till en bra patrullhund?

En patrullhund måste vara arbetsvillig, ha bra motor och en tydlig on/off-knapp. Den ska kunna komma igång snabbt när det är dags att arbeta och koppla av när arbetet är slutfört. Hunden måste också klara att vara fokuserad under flera timmar och orka arbeta i krävande miljöer, vilket även gäller hundföraren.

Med sin stora erfarenhet av patrullhundar betonar Eva Hermansson att en sund och frisk boxer har de viktiga egen-

skaper som krävs av en patrullhund. Hon beskriver dessa egenskaper i form av ”7 S”:

Start: Tydlig PÅ-knapp med en stark motor och mycket drivkraft

Social: Ordning och reda i hantering och möten samt mellan personer och hundar

Stabil: Lugn, tyst och trygg i alla miljöer, vid transporter och stressade situationer

Stark: Mental styrka, ärlig, orädd och uthållig

Spårsaker: Klara alla typer av underlag med olika tidsperspektiv och skiftande väderlek

Skottfast: Inte reagera negativt eller med rädsla på olika sorters ljud

Stopp: Tydlig AV-knapp för att kunna koppla av och vila mellan jobben

Eva betonar att ett betydande ansvar för boxerns möjligheter att tjänstgöra inom Försvaret ligger hos våra uppfödare, och då handlar det om avel, hälsa och mentalitet. Kan vi visa upp individer med de goda egenskaper en boxer ska ha och med den lämplighet som krävs på anlagstestet kommer vi säkert få se fler boxer som patrullhundar.

Hur ser försvaret på boxerns lämplighet?

Boxerrasen har visat sig mycket dugliga som tjänstehundar inom försvaret. Tyvärr har myndigheten ett generellt krav på att tjänstehundar ska vara försedda med underull, vilket boxern saknar. Kravet baseras på djurskyddsaspekter då hundarna ska kunna arbeta över tid i alla sorters förhållanden och väder.

” *Hunden är en ovärderlig resurs inom försvaret och brukar kallas för den biologiska sensorn tack vare sina känsliga sinnen.*

Eva Hermansson

Men - det råder ofta brist på lämpliga hundekipage till försvaret, vilket öppnar möjligheter även för hundar med en tunnare päls. Det går nämligen att få dispens för kravet om underull.

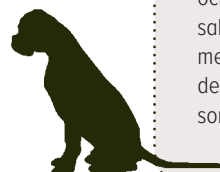
Vi vänder oss till Jöran Wikbladh som är ansvarig produktionsledare för tjänstehundsverksamheten inom SBK.

– Boxern är en bra och mångsidig ras som även passar patrullhundsarbetet utmärkt. Emellertid är avsaknaden av underull och kort päls diskvalificerande för kontrakt med Försvarmakten. De ställer kraven och vi följer dessa i vår rekrytering.

Jöran berättar vidare att det tuffa svenska klimatet kan innebära att hundar som ej håller standard måste förläggas annorlunda, förses med täcken och annat som blir dimensionerande på ett negativt sätt. Försvarmakten har därför valt tydliga krav och håller den linjen. Men det finns en öppning:

– Vissa enstaka förband har ändå valt att validera in hundar som ej håller kravspecifikationen, detta är bortanför vår horisont och inget som vi får lägga oss i.

Vi i Boxerklubben får hoppas att det ökade behovet av hundekipage inom försvaret gör att allt fler boxrar får chansen att visa vad de går för.

INTRESSERAD OCH VILL LÄRA DIG MER ELLER PROVA PÅ?

Den som är intresserad av att lära sig mer och kanske prova på några patrullövningar uppmanas att kontakta sin lokala brukshundklubb. På de flesta klubbar finns en tjänstehundsansvarig, men annars går det bra att kontakta ett försvarsmaktsombud. <https://www.brukshundklubben.se/tjanstehund/patrullhund/forsvarsmaktsombud/>

Till de som inte kan eller vill bli soldat ger Eva tipset att det även går att aktivera hunden civilt genom att träna patrulluppgifter. För de tävlingsugna finns även ett särskilt bruksprov för patrullhundar. Provet är öppet för alla, men utbildade tjänstehundar har företräde. Det finns också svenska mästerskap för patrullhundar.

Mer information om SBK:s tjänstehundsverksamhet:

<https://www.brukshundklubben.se/tjanstehund/>

Mer information om bruksprov för patrullhundar:

<https://www.brukshundklubben.se/tavling-utstallning/bruksprov/patrull/>

För Boxerbladets läsare ställer Eva Hermansson upp med att svara på frågor eller funderingar.

Du når Eva på e-postadressen eva_hermansson@telia.com och telefon 070-211 21 20.

TÄVLA I PATRULL

Patrull ingår som ett specialmoment inom Svenska Brukshundklubbens bruksprov. I grenen Patrullhund Bruks ingår Spår, Lydnad och Bevakning. Alla hundar får träna patrullmomenten och alla svenskägda hundar som är registrerade i Svenska Kennelklubben får tävla. Titlar som kan vinnas är certifikat och championat. Boxer får alltså, trots att de saknar underull, båda träna och tävla Patrull men då patrulltjänstehundar har förtur kan det vara svårt att få plats på de få tävlingar som arrangeras.

TILL LANDETS FÖRSVAR

Hundens användning för militära ändamål växte fram redan i slutet av 1800-talet. Raser med de egenskaper som krävdes fick benämningen skyddshund och i Sverige bildades 1918 Föreningen Svenska Skydds- och Sjukvårdshunden (FSSSH), föregångaren till vår Svenska Brukshundklubb.

Vid andra världskrigets utbrott stod hotet om krig även inom Sveriges gränser. Svenska Kennelklubben (SKK) beslöt då att utbilda tjänstehundar för landets försvar:

“Om ofred skulle stunda även för vårt land kunna också våra hundar, våra fyrbenta vänner och tjänare, göra sin insats till vårt fosterlands försvar.... Det är i första hand rapporthundar och sjukvårdshundar som krävas, men även hundar för bevakning och i dragtjänst.” I SKK:s tidskrift berättades om bevakningshundarnas stora betydelse under Finska Vinterkriget. Tack vare dem kunde soldaterna få några timmars välbehövlig sömn. Så länge hunden stod vakt, kunde ingen överrumpling lyckas.

Försvaret införde ett armécertifikat för tjänstehundar 1942, där bevakning, patrull, rapport och skydd ingick. Dessa hundar blev befriade från hundskatten och ägarna förband sig att stå till försvarets tjänst vid inkallelse. Under det första året utexaminerades tre boxrar, Jimmie, Kerry och Puck.

Av sekretesskäl finns det ingen ordentlig uppföljning av alla tjänstehundar inom försvarets tjänst, men en boxer som kan nämnas är SUCH SLCh KORAD TJHIII patrull Marions Ymer (född 1967). Tjänstehundar inom försvaret kallades bevakningshundar fram till 2011 då det namnet ändrades till det vi kallar våra hundar i försvarets tjänst idag – patrullhund.

Bild lånad av Wiveka Estberger

SVEN EINAR HOLMSTEN MED LUKAS OCH HOLLY

Hur många bevakningshundar har du haft?

Jag har haft två stycken, Teamwork Look out for Lucidor (LUKAS), född 1992 och Engelaiz Abrakadabra At Teamwork (HOLLY), född 1998. LUKAS fick tjänstehundscert som bevakningshund 1998 och HOLLY 2001.

Hur blev du intresserad av träna bevakning?

Jag var hemvärnsgubbe sen tidigare så det föll sig naturligt. Hemvärdet har varit den mest intressanta biten som jag har varit med om i hundvärlden. Vi hade en bra gemenskap, vi var upp till 12 ekipage som tränade regelbundet och detta under flera år. Vi hade gemensamma övningar. Så det var viktigt att alla hundarna kunde fungera ihop. Vi hade bland annat som uppgift att bevaka militära skyddsobjekt. Det var ett mycket stimulerande arbete för hundarna. De var alerta, det var något helt annat än vanligt bruksarbete. De ska bevaka och markera, lyssna, sniffa upp föremål och spåra och liggande markera föremål och mycket mera. Vi hade bland tester där en hel patrull letade efter föremål och inte hittade något, men hunden hittade direkt.

Har du haft problem med att hundarna frusit?

Det var aldrig några problem. Men hemvärnsbiten tappade jag intresset för när kravet på underull kom. Tycker det bara är dumheter. Idag har ju alla hundar täcken, så varför finns det kravet? Inom parentes kan nämnas att vid det första officiella mästerskapet för bevakningshundar var det en boxer som vann. Hunden hette Sunday's Fire Gold född 1980 och förare var Cecilia Ling-Vannerus, framgångsrik förare av flera boxer.

Har du något bästa minne från din tid inom hemvärdet?

Ja, jag har flera men vill nämna två.

Vid en kvällsövning deltog jag och Lukas och en hel grupp vid en förflyttning i mörker genom skog cirka 500 meter. Efter övningen visade det sig att en HV-soldat (hemvärnssoldat) förlorat sin mössa i terrängen. På chans, i mörker, skickade jag ut Lukas för att leta reda på den. Lukas redovisade mössan inom 3 minuter – DET imponerade på vanliga HV-soldater.

Ett trevligt minne med Holly var när vi i mörker satt på bevakning uppe på en kulle. Vi var väl

dolda, Holly låg bakom ett buskage. Tillsammans kunde vi via radio meddela i stort sett exakt var "FI" (fienden) befann sig, riktning och avstånd. "FI" hade mörkerglasögon men kunde först efter flera timmar upptäcka oss. Jag hade en kamuflagehatt på mig och Holly låg som sagt bakom ett buskage. Holly hade vita tecken som avslöjade oss när hon av misstag satte sig upp.

ISA JUFALK MED ÄLSA

Hur många bevakningshundar har du haft?

Jag har haft en bevakningshund, Nuggets Älskliga Älsa (ÄLSA).

När var det?

Det var på 1980-talet. För ganska exakt 37 år sen föddes Älsa, det minns jag för det var samtidigt som mitt barnbarn kom till världen. Älsa kom från vår egen uppfödning. Det är en historia i sig, för hon såldes till en familj i Malmö som hade katter. Katterna och Älsa gick inte bra ihop och till slut kom de underfund med att de inte kunde ha kvar henne. Så Älsa kom tillbaka till oss och blev den stora stjärnan i vår uppfödning. Hon blev korad och både svensk och norsk utställningschampion och så blev hon då tjänstehund som bevakningshund.

Hur blev du intresserad av träna till tjänstehund?

Vi tillhörde Hässleholms BK och de skulle ha kurs för bevakningshundar. Så det var jag och Maya Beike som gick utbildningen tillsammans och vi klarade den. Vi låg i tält och fick prova att skjuta. Kursen var på Revinge hed under tre helger och sen blev vi godkända.

Vad är det bäst med att träna bevakningshund?

Samarbetet. Att se vad man kan åstadkomma tillsammans och att man kan lita på sin hund. Älsa var en fantastisk hund. Det var aldrig bråk med någon, samtidigt hade alla en väldig respekt för henne. Hon satte ögonen i dem och sen var det bra.

HÖGST UPP PÅ PALLEN - CECILIA LING-VANNERUS MED OSCAR

Svenska Mästerskapen för Tjänstehundar arrangerades för första gången 1984. Mästerskapen bestod av två klasser, bevakning och räddning och bland alla schäfrar och rottweilers fanns även ett boxerekipage. Det var Cecilia med hennes boxer Oscar (Sundays Fire Gold) som deltog i bevakningsklassen. Tävlingsarna hölls på Revinge Hed i Skåne och Cecilia och hennes Oscar transporterades med Herculesplan från Stockholm till tävlingsplatsen.

När de första svenska mästerskapen för Tjänstehundar var till ända fanns en solklar vinnare i Bevakningsklassen - Cecilia och Oscar! I varje moment (spår, bevakning och lydnad) presterade

de på topp och segermarginalen till tvåan var på hela 48 p. Nog måste en och annan höjt på ögonbrynen att det var just boxern som visade sig vara den bästa bevakningshunden på de första svenska mästerskapen. Kanske är det boxern som har det som krävs?

Cecilia, vad var hemligheten att ni blev första svenska mästare i bevakning?

Oscar var en bra hund med nerverna på plats. Han var självständig och utåtriktad, vaksam, orädd och tyst. En utmärkt tjänstehund och bevakningshund. Han var stadig! Han var också godkänd väktarhund och vi jobbade på Securitas i Stockholm.

LEE KRAFT MED PICASSO OCH JAMES

Hur många bevakningshundar har du haft?

Två stycken, Picasso (Ringsides Exotic) och James (Ringsides Jesse James), far och son. Jag utbildade dem 2002-2004, med Picasso var boxer fortfarande tillåtna och med James fick jag dispens.

Hur blev du intresserad?

Min syster tränade bevakning med sin schäfer så det var hon som gav mig idén till att besöka en träning. Jag skulle bara titta men jag tillhör inte dem som bara tittar, utan jag frågade om precis allt. Till slut frågade instruktören om hon fick prova min boxer Picasso, och på den vägen var det.

Vad är det bäst med att träna patrullhund?

För mig är att göra samhällstjänst, att vara med och bidra.

Har du ett bästa minne från din tid inom försvaret?

Vi sökte en gång efter en försvunnen hund men var tvungna att bryta på grund av mörkret. Det kändes fruktansvärt och jag kunde knappt sova. Men den största glädjen var att vi hittade hunden välbehållen dagen därpå.

CECILIA RÖNNBÄCK OCH ROCKBOX BETTY BOOP RIVA

BLIVANDE PATRULL- HUNDSEKIPAGE INOM HEMVÄRNET

... om allt går som det ska

Jag har en fantastiskt rolig nyhet att berätta. Jag och Riva har båda blivit godkända för att få gå en patrullhundsutbildning inom Hemvärnet. Riva har genomgått anlagstest med godkänt resultat och jag har genomgått säkerhetsintervju med godkänt resultat.

Allting började egentligen med att jag och jobbkompis som har en riesenschnauzer pratade om att utbilda oss till patrullhundsförare, så när jag läste om en informationskväll var det givet att boka in oss. Det visade sig vara mer av en rekryteringsträff. Jag sa redan då att min hund inte är godkänd då hon saknar underull, men dom ville testa henne i alla fall. Så när jag gick därifrån var jag och Riva anmälda till anlagstestet som är den första delen hunden ska klara av.

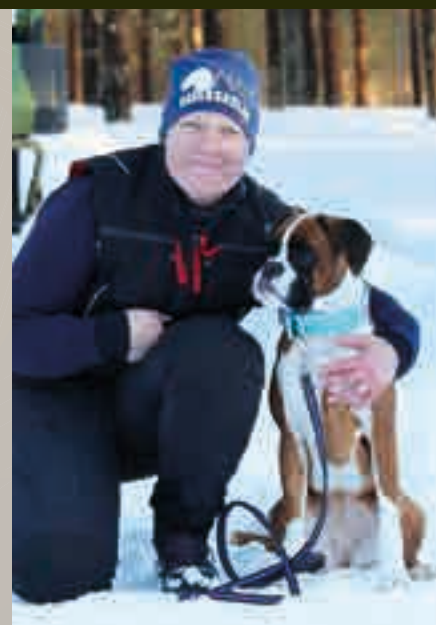
En stor del av testet fokuserades på hur hunden reagerar på att bli hanterad, tex bli hanterad av en för hunden okänd person, klämd och känd på och att bli upplyft. Delar av testet liknar ett

mentaltest, med föremålslek och skott. Hunden ska också göra ett uppletande, där hundens uthållighet och intresse att arbeta testas. Testet gick jättebra i Rivas fall och hon blev godkänd. De två befälen som var på plats samt testledaren var väldigt positiva och välkomnade oss till kursen.

Det fanns någonting extra hos Riva som gjorde att dom ville ha med henne i sitt förband, gav henne en dispens (då hon saknar underull) och ingen annan är gladare än jag.

Riva är en hund som har väldigt mycket energi och arbetsmotor, hon blir sällan trött utan jobbar på och hon älskar det. Hon har en fantastisk förmågan att växla mellan full koncentration i arbete och vila, vilket är oerhört viktigt. Dessutom har hon ett jättestort föremålsintresse, vilket är en stor fördel vid eftersök.

Med anledning av Covid19 så har tyvärr Hemvärnet fått ställa in samtliga utbildningar till och med sista augusti

som det ser ut i dagsläget och vi vet inte när vi kommer få börja vår utbildning. När det väl är dags för oss att börja så kommer jag först gå en introduktionsutbildning följt av en två veckor lång militärutbildning där jag ska lära mig grunderna i att vara militär. Sedan följer flera utbildningsdelar både med och utan hund, innan vi till sist kommer att genomföra ett slutprov.

Om vi klarar kursens alla delar med efterföljande slutprov så blir vi ett godkänt ekipage.

Jag vet att vi båda har förutsättningarna som krävs och jag hoppas verkligen att vi snart kommer igång med utbildningen. Jag ser fram emot att få starta denna utmaning och fantastiska äventyr tillsammans med min bästa vän Riva.

FOTO: Johan Rönnbäck

FOTO: Cecilia Rönnbäck

